

Stafetten

Anne Rauff Larsen, cand.mag. i musikterapi. Ansat som musikterapeut i Barnets Blå Hus, Aalborg og Frederikshavn (pt. på barsel).
Kontakt: anneraufflarsen@gmail.com

Ilan Sanfi : Jeg giver stafetten videre til Anne Rauff Larsen, som har startet et spændende udviklingsarbejde i Det blå hus i Aalborg og Frederikshavn med børn af forældre med misbrug. Jeg vil gerne spørge, hvordan du har fået (skabt) stillingen, hvordan du arbejder musikterapeutisk og hvad du anser for musikterapiens største tværfaglige bidrag i denne kliniske kontekst?

Kære Ilan. Tak for tre gode spørgsmål, som jeg rammer sømmet lige på hovedet i forhold til essensen af mit musikterapeutiske arbejde i Barnets Blå Hus.

Hvordan har du fået (skabt) stillingen?

Det er egentlig tankevækkende for mig at skulle svare på netop dette spørgsmål. Det at 'skabe' en stilling forudsætter for mig at se ofte et målrettet 'drive' og en bevidsthed om, hvor man vil hen. Men for at være ærlig var jeg slet ikke så målrettet, da jeg i sin tid søgte en opslået stilling som 'socialfaglig medarbejder' i Barnets Blå Hus. Jeg håbede på et spændende og meningsfuldt arbejde, hvor jeg forhåbentlig kunne bruge min faglighed i bred forstand. Siden opstarten er musikterapien blevet et integreret tilbud i Barnets Blå Hus i Nordjylland. For mig at se skyldes det særligt to ting: 1) Kolleger og samarbejdspartnere har løbende erfaret musikterapi som relevant for målgruppen, 2) en

politisk behandlingsgaranti fra 2014 for disse børn samt en ny finansieringspulje, der har medført højere fokus på terapeutisk behandling. Barnets Blå Hus yder både terapeutisk og socialt/pædagogisk arbejde, og for mig at se har musikterapi meget at tilbyde i begge kategorier. Men i takt med husets voksende behandlingsfokus er der kommet større opmærksomhed på mit fags kliniske behandlingsrelevans.

Hvordan arbejder du musikterapeutisk?

Børn, hvis mor eller far har et misbrugsproblem, har ofte svært ved at mærke egne behov, tanker og følelser. De har måske konstant 'antennenne ude' i forhold til deres forældres tilstand og humør og oplever stor ansvarsfølelse for hele familiens ve og vel. Tabuet i familien kan betyde, at børnene har svært ved at stole på egne sanser og virkelighedsfølelse og mangler begreb for det, der foregår inde i dem (Trembacz, 2009).

Mine individuelle musikterapiforløb med børnene handler derfor ofte om arbejdet med at mærke og udtrykke følelser. Vi laver enkle lege med at udtrykke følelser i improviseret musik, tager afsæt i, hvordan barnet har det her og nu og synger og snakker os igenem barnets livserfaringer eller historier med fiktive handlingsforløb tilsvarende barnets egne erfaringer. Fokus er på indre mentale tilstande og på, hvordan barnet/historiens hovedperson formår at håndtere det svære – alt sammen understøttet af musikalsk improvisation, der forstærker følelsesudtrykket og stimulerer barnet til at blive i fortællingerne. Forældrene er en vigtig del af forløbet og er med de første par gange. Mange overraskes over, hvilke følelser deres barn udtrykker i ord og musik. Det, at forældre på den måde får fokus på deres barns indre tilstande frem for ydre adfærd, kan være afgørende for, at barnet får det bedre på sigt. I Barnets Blå Hus er mentalisering en overordnet tilgang til arbejdet med familierne, både i musikterapien og generelt. Mentalisering handler netop om det at forstå egen og andres adfærd ud fra de mentale tilstande, der kan ligge bag, herunder at få fokus på netop følelser, tanker, intentioner, behov m.m. (Hagelquist, 2012).

Jeg har også familiemusikterapiforløb, hvor selve forælder-barn-dyaden er i fokus. Forældrenes egne problemer kan gøre det svært for dem at se og reagere på deres barns behov. Konkret kan det betyde manglende afstemning eller misafstemning af barnet. Her støtter musikterapien på en naturlig måde forældrene i at møde deres barn i en legende interaktion med synkronicitet og vitalitet – som i den tidlige mor-barn-interaktion – men alderssvarende pga. musikken (Oldfield, 2006). Vi arbejder ofte med improvisation ud fra f.eks. grundfølelser og følge-lede-roller. Med de mindste børn fungerer det bedst at have grupper af familier i et lavtærskel-tilbud i form af 'musikalsk legestue' med bevægelses- og sanglege. Her kan jeg igangsætte og facilitere forældre-barn-interaktionen, alt efter den enkelte families behov.

Hvad anser du for musikterapiens største tværfaglige bidrag i denne kliniske kontekst?

Jeg oplever, at musikterapi supplerer husets tilbud om samtaleterapi rigtig godt. For mange kan det være svært at verbalisere

Om Barnets Blå Hus Barnets Blå Hus er Blå Kors' behandlingstilbud til børn og familier, der har særlige udfordringer på grund af alkohol- eller stofmisbrug i familien. Der er sociale aktiviteter som f.eks. fællesspisning, udflugter, musikalsk legestue o.l., og der er mulighed for at deltage i børnegrupper, forældresparring, psykologsamtaler og musikterapiforløb. Blå Kors har fem huse fordelt rundt omkring i landet med to lønnede samt ca. 20-30 frivillige medarbejdere hvert sted. Jeg har været ansat i Barnets Blå Hus siden behandlingstilbuddets opstart i foråret 2013. Det musikterapeutiske arbejde spænder bredt og inkluderer sociale og musikalske aktiviteter med småbørnsfamilier, støttende samtaler med forældre og individuelle musikterapiforløb med børn eller familier.

de problematikker, der fylder, men her kan musikterapi være et første skridt på vejen. Desuden er det skønt med musikken at kunne tilbyde et terapeutisk arbejdsforum, som børn ofte frivilligt har lyst til at bevæge sig ind i. Det er absolut ikke en selvfølge i terapi med børn.

Endelig vil jeg gerne fremhæve noget, som jeg ved, har fascineret mine kolleger og samarbejdspartnere – og i virkeligheden også mig selv: nemlig at musik ofte hurtigere kan bane vej for fortrolighed med sårbare familier, end ord alene kan. Jeg oplever det især, når jeg laver opsøgende PR-arbejde, hvor jeg bl.a. fortæller om Barnets Blå Hus i andre støttetilbud for udsatte småbørnsfamilier. I den forbindelse laver jeg som regel musikaktiviteter med familierne af ca. ½ times varighed. Mange mødre bliver undervejs mere nærværende og optaget af samværet med deres barn. Det er dejligt at se, men det, der især fascinerer mig, er dog, hvordan jeg efterfølgende oplever en langt større imødekommethed og åbenhed fra mødrenes side. Det er ofte først her de tør fortælle om deres livssituation, f.eks. med en alkoholproblematik i familien, og måske har lyst til at bede om hjælp. Det skaber en tæt kontakt til familien, som jeg kan bære ind i min relation til dem, når/hvis de formelt bliver tilknyttet Barnets

Blå Hus. Jeg er taknemmelig over, at jeg med musikken kan nå 'så langt ind' i en familie på så relativt kort tid. Det er uendelig vigtigt, da netop denne målgruppe ofte er vant til at holde problemerne skjult for omverdenen.

Jeg vil slutte af med at sende Stafetten videre til Karina Erland Jensen, som er nyansat aktivitetsmedarbejder/musikterapeut ved "Den Sociale Udviklingsfond" i København. Karina, jeg vil gerne høre lidt om din hverdag – herunder hvilke arbejdsopgaver du har, og hvordan din faglighed på forskellige måder kommer i spil i disse? Hvilke styrker og evt. udfordringer oplever du, at din baggrund som cand.mag. i musikterapi giver dig i dit daglige arbejde?

Referencer

- Hagelquist, J. Ø. (2012): *Mentalisering i mødet med udsatte børn*. København: Hans Reitzels Forlag
- Oldfield, A. (2006): *Interactive Music Therapy – a positive approach: Music Therapy at a Child Development Centre*. London: Jessica Kingsley Publishers
- Trembacz, B. (2009): *Vokset op med alkoholproblemer. Barndom og voksenliv – konsekvenser, modstandskraft og frigørelse*. København: Dansk Psykologisk Forlag